

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 15.7.2009
KOM(2009) 366 lopullinen

2009/0104 (CNS)

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

**luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi
ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei
koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta**

PERUSTELUT

1. Ehdotuksen tausta

Komissio ehdottaa, että asetusta (EY) N:o 539/2001¹, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1932/2006², muutettaisiin seuraavista syistä:

- asetuksen kahta liitettä olisi muutettava siten, että niissä otetaan täysimääräisesti huomioon Länsi-Balkanin maiden uusi tilanne ja Euroopan unionin osana Thessalonikin toimintasuunnitelmaa antama poliittinen sitoumus vapauttaa kaikkien Länsi-Balkanin maiden kansalaiset vaatimuksesta hankkia lyhytaikainen viisumi sekä Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian kanssa vuonna 2008 aloitetussa viisumivapautta koskevassa vuoropuhelussa saavutettu edistys;
- olisi varmistettava, että tämä Länsi-Balkanin maita koskeva muutos on asetuksen (EY) N:o 539/2001 säännöllistä tarkistamista koskevien perusteiden mukainen ja että kyseisen asetuksen liitteiden sisältö, eli luettelo niistä kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään (liite I), ja luettelo niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (liite II), on asetuksen johdanto-osan 5 kappaleessa esitettyjen perusteiden mukainen ja noudattaa erityisesti laitonta maahanmuuttoa ja yleistä järjestystä koskevia perusteita, joiden mukaan maita siirretään asetuksen liitteestä toiseen;
- entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia olisi siirrettävä asetuksen liitteestä I liitteeseen II ja Kosovo (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) olisi lisättävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteen I kohtaan ”yhteisöt ja alueelliset viranomaiset, joita vähintään yksi jäsenvaltio ei tunnusta valtioiksi”. Tämä ei vaikuta Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) asemaan.

° Tausta ja voimassa olevat aiemmat säännökset

Neuvosto on hyväksynyt asetuksen (EY) N:o 539/2001³ luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään (nk. ”negatiivinen luettelo”), ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (nk. ”positiivinen luettelo”), Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti. Perustamissopimuksen 61 artiklan mukaan luetteloiden vahvistaminen kuuluu niihin rinnakkaistoimenpiteisiin, jotka liittyvät suoraan henkilöiden vapaaseen liikkuvuuteen vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvalla alueella.

Ne kolmannet maat, joiden kansalaisilla on oltava viisumi, sekä ne maat, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, vahvistetaan muun muassa laitonta maahanmuuttoa, yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä Euroopan unionin ulkosuhteita näihin kolmansiin maihin koskevien perusteiden tapauskohtaisen arvioinnin perusteella. Samalla otetaan huomioon

---

¹ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

² EUVL L 405, 30.12.2006, s. 23.

³ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

alueelliseen yhtenäisyyteen ja vastavuoroisuuteen liittyvät seikat (katso asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappale). Koska nämä kolmansia maita koskevat perusteet saattavat muuttua ajan kuluessa, negatiivisen ja positiivisen luettelon sisältöä olisi tarkistettava säännöllisesti. Tästä syytä asetusta (EY) N:o 539/2001 on muutettu viisi kertaa sen hyväksymisen jälkeen⁴. Kun otetaan huomioon edellä mainittu tilanteen muuttuminen joissakin Länsi-Balkanin maissa, luetteloa on jälleen tarpeen tarkistaa näiden maiden osalta.

° **Länsi-Balkanin maihin sovellettava lyhytaikaisia viisumeja koskeva politiikka – Thessalonikin toimintasuunnitelman seuranta**

Neuvosto laati negatiivisen luettelon ensimmäisen kerran hyväksyessään asetuksen (EY) N:o 2317/95⁵. Siihen sisältyivät Albania, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ja Jugoslavian liittotasavalta (Serbia ja Montenegro). Bosnia ja Hertsegovina ei sisällytetty luetteloon, vaan jäsenvaltioille jätettiin mahdollisuus päättää, vaativatko ne sen kansalaisilta viisumin. Kaikki jäsenvaltiot yhtä lukuun ottamatta ottivat käyttöön viisumipakon⁶.

Kun neuvosto Amsterdamin sopimuksen tultua voimaan antoi asetuksen (EY) N:o 539/2001, jossa määriteltiin ensimmäistä kertaa negatiivinen ja positiivinen luettelo, kaikki Länsi-Balkanin maat Kroatiaa lukuun ottamatta sisällytettiin negatiiviseen luetteloon. Siihen siis kuuluivat Albania, Bosnia ja Hertsegovina, Jugoslavian liittotasavalta (Serbia ja Montenegro) ja entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia. Montenegron itsenäistyttyä sekä Serbia että Montenegro lisättiin negatiiviseen luetteloon⁷.

Valtion- ja hallitusten päämiehet vahvistivat 21. kesäkuuta 2003 pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin maiden alueen huippukokouksen päätelmissä, että lyhytaikaisia viisumeita koskevalla vuoropuhelulla on keskeinen merkitys. Niissä myös todettiin, että Länsi-Balkanin maiden tulevaisuus on Euroopan unionissa. Thessalonikin toimintasuunnitelmassa vahvistettiin erityisesti, että Länsi-Balkanin maiden viisumivapaus on tavoite, joka liittyy kyseisten maiden edistykseen niiden toteuttaessa tärkeitä uudistuksia sellaisilla aloilla kuin oikeusvaltioperiaatteen lujittaminen, järjestäytyneen rikollisuuden, korruption ja laittoman maahanmuuton torjunta sekä hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen rajavalvonnassa ja asiakirjojen turvallisuudessa.

Euroopan yhteisö piti tärkeänä helpottaa henkilökohtaista vuorovaikutusta, joka on taloudellisten, humanitaaristen, kulttuuristen, tieteellisten ja muiden siteiden vakaan kehittymisen tärkeä edellytys. Ensimmäisenä konkreettisena toimenpiteenä viisumivapaan matkustusjärjestelmän luomiseksi se teki vuonna 2007 viisumien myöntämisen helpottamista koskevat sopimukset⁸ Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan

---

⁴ Neuvoston asetukset (EY) N:o 2414/2001, annettu 7 päivänä joulukuuta 2001 (EYVL L 327, 12.12.2001, s. 1), (EY) N:o 453/2003, annettu 6 päivänä maaliskuuta 2003 (EUVL L 69, 13.3.2003, s. 10), (EY) N:o 851/2005, annettu 2 päivänä kesäkuuta 2005 (EUVL L 141, 4.6.2005, s. 3), (EY) N:o 1791/2006, annettu 20 päivänä marraskuuta 2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 1) ja (EY) N:o 1932/2006, annettu 21 päivänä joulukuuta 2006 (EUVL L 405, 30.12.2006, s. 23).

⁵ Asetus (EY) N:o 2317/95, annettu 25 päivänä syyskuuta 1995 (EYVL L 234, 3.10.1995, s. 1).

⁶ Katso komission tiedonanto kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ylittäessään jäsenvaltioiden rajat, 25 päivänä syyskuuta 1995 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2317/95 täytäntöönpanosta (EYVL C 101, 3.4.1998, s. 4).

⁷ Asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta 21 päivänä joulukuuta 2006 annettu neuvoston asetusta (EY) N:o 1932/2006 (EUVL L 405, 30.12.2006) ja sen oikaisu (EUVL L 29, 3.2.2007, s. 10).

⁸ Katso näiden sopimusten johdanto-osat: Albanian kanssa tehty sopimus (EUVL L 334, 19.12.2007, s. 85), Bosnia ja Hertsegovinan kanssa tehty sopimus (EUVL L 334, 19.12.2007, s. 97), entisen

Makedonian, Montenegron ja Serbian kanssa (samanaikaisesti takaisinottosopimusten kanssa).

Sopimusten tarkoituksena oli helpottaa viisumien saantia etenkin niiden Länsi-Balkanin maiden kansalaisten osalta, jotka matkustavat säännöllisesti Euroopan unioniin. Yhteisön takaisinottosopimuksilla haluttiin samalla asettaa selkeät säännöt laittoman maahanmuuton torjumiseksi. Nämä sopimukset tulivat voimaan 1. tammikuuta 2008. Vuosina 2008 ja 2009 komissio seurasi tiiviisti viiden Länsi-Balkanin maan kanssa tehtyjen viisumien myöntämistä helpottavien sopimusten täytäntöönpanoa. Komissio katsoi ensimmäisen seurantajakson tulosten perusteella, että sopimukset olivat parantaneet viisumien myöntämismenettelyä Länsi-Balkanin maissa.

° Viisumivapautta koskeva vuoropuhelu Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian kanssa – saavutukset

Viisumivapautta koskevan vuoropuhelun aloittaminen

Tässä muuttuvassa tilanteessa Euroopan komissio ilmoitti viisumien myöntämistä helpottavien sopimusten täytäntöönpanon yhteydessä aikovansa aloittaa vuoropuhelun viisumivapaudesta Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian kanssa. Laajentumisstrategiasta 6. marraskuuta 2007 antamassaan tiedonannossa⁹ komissio ilmoitti aikovansa siirtyä vaiheittain kohti Länsi-Balkanin maiden viisumivapautta toteuttamalla konkreettisia lisätoimenpiteitä. Tavoitteen saavuttamiseksi komissio ehdotti vuoropuhelun aloittamista kunkin maan kanssa etenemissuunnitelman laatimiseksi edellytyksistä, jotka maiden on täytettävä.

Yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvosto suhtautui 28. tammikuuta 2008 tekemissään päätelmissä ”myönteisesti Euroopan komission aikomukseen käynnistää piakkoin viisumeista käytävä vuoropuhelu [Länsi-Balkanin] alueen kaikkien maiden kanssa. Se ilmaisi valmiutensa jatkaa asiasta käytävää keskustelua (...). Tavoitteena on laatia yksityiskohtaiset etenemissuunnitelmat, joissa asetetaan selvät kriteerit, jotka alueen kaikkien maiden on täytettävä viisumivapauden toteutumiseksi vaiheittain. Komissio ja neuvosto seuraavat tarkkaan asiaankuuluvien uudistusten etenemistä.”

Suunnitellessaan jäseneltyä prosessia viisumivapautteen siirtymiseksi Euroopan unioni sitoutui selvästi tuloshakuiseen vuoropuheluun ja otti huomioon Länsi-Balkanin maiden tulevaisuuden Euroopan unionissa, lyhytaikaisia viisumeja koskevasta viisumivapaudesta annetun poliittisen sitoumuksen, kaikkien viiden maan kanssa tehtyt yhteisön takaisinottosopimukset sekä viisumivapauden, jonka kyseiset maat ovat myöntäneet EU:n kansalaisille.

Komissio esitti 5. maaliskuuta 2008 antamassaan tiedonannossa¹⁰ ”Länsi-Balkan – lähemmäksi EU-jäsenyyttä” ehdotuksen prosessiksi, jossa Länsi-Balkan siirtyy viisumivapauteen. Siinä korostettiin, että Länsi-Balkanin kansalaisille on erittäin tärkeää voida matkustaa EU:hun ilman viisumia, ja todettiin, että viisumivapausjärjestelmään siirtyminen on osa kaikkien alueen maiden EU-jäsenyyden valmisteluja. Samalla komissio

---

Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa tehty sopimus (EUVL L 334, 19.12.2007, s. 125), Montenegron kanssa tehty sopimus (EUVL L 334, 19.12.2007, s. 169) ja Serbian kanssa tehty sopimus (EUVL L 334, 19.12.2007, s. 109).

⁹ KOM(2007) 663, 6.11.2007.

¹⁰ KOM(2008) 127, 5.3.2008.

painotti aikomustaan seurata tiiviisti tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavien uudistusten toteuttamista.

Komissio käynnisti viisumivapautta koskevat vuoropuhelut virallisesti alkuvuodesta 2008 (Serbian kanssa 30. tammikuuta 2008¹¹, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian kanssa 20. helmikuuta 2008, Montenegron kanssa 21. helmikuuta 2008, Albanian kanssa 3. maaliskuuta 2008 sekä Bosnia ja Hertsegovinan kanssa 26. toukokuuta 2009).

Komissio laati kutakin viittä maata koskevan etenemissuunnitelman yhteisymmärryksessä jäsenvaltioiden kanssa ja kuultuaan kyseisiä maita. Etenemissuunnitelmissa pyrittiin määrittelemään kaikki toimenpiteet, jotka kunkin Länsi-Balkanin maan on toteutettava, ja asettamaan selkeät vaatimukset, jotka niiden on täytettävä. Prosessin tavoitteena on auttaa kyseisiä maita täyttämään asetuksen (EY) N:o 539/2001 johdanto-osan 5 kappaleessa olevat perusteet. Etenemissuunnitelmat jaettiin neljään aihe-alueeseen: asiakirjojen turvallisuus, laiton maahanmuutto, yleinen järjestys ja turvallisuus sekä henkilöiden liikkumiseen liittyvät ulkosuhdeasiat. Vuoropuhelut ja etenemissuunnitelmat yksilöitiin niin, että kukin maa voi keskittää uudistushankkeensa ja vastata EU:n vaatimuksiin. Se, miten nopeasti viisumivapaus toteutuu, riippuu kunkin maan edistymisestä edellytysten täyttämisessä.

Prosessin keskeiset vaiheet

Komissio esitti marraskuussa 2008 kyseisten viiden maan toimittamien yksityiskohtaisten valmiuskertomusten perusteella neuvostolle ensimmäisen alustavan arvion maiden edistymisestä viisumivapaudesta laadittujen etenemissuunnitelmien täytäntöönpanossa.

Tehtyään kyseisiin maihin useita asiantuntijakäyntejä (joihin jäsenvaltioiden asiantuntijat osallistuivat aktiivisesti) ja tavattuaan niiden edustajia komissio esitti 25. toukokuuta 2009 neuvostolle päivitetyn version arviointikertomuksista. Arviointikertomukset esitettiin kyseisille Länsi-Balkanin maille 11. ja 12. kesäkuuta 2009.

Päivitettyissä arviointikertomuksissa todettiin erityisesti, että:

- entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia on täyttänyt kaikki etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset
- Montenegro ja Serbia ovat edistyneet huomattavasti, ja vain muutama edellytys on täyttämättä
- Albania ja Bosnia ja Hertsegovina ovat saavuttaneet merkittävää edistystä, mutta siitä huolimatta useat edellytykset ovat edelleen täyttämättä.

Toimivaltaisten neuvoston työryhmien keskusteltua arviointikertomuksista yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvosto totesi 15. kesäkuuta 2009 seuraavaa:

”Neuvosto muistuttaa tukevansa viisumipakon poistamista koskevaa vuoropuhelua Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian kanssa selkeät ja realistiset arviointiperusteet ja maakohtaiset tilannearviot

---

¹¹ Viisumivapautta koskeva vuoropuhelu ei kata Kosovoa (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty).

sisältävien etenemissuunnitelmien perusteella. Neuvosto muistuttaa, että kyseisten maiden olisi edelleen keskityttävä täyttämään näiden arviointiperusteiden mukaiset edellytykset.

Tältä osin neuvosto suhtautuu myönteisesti Euroopan komission esittämiin päivitettyihin kertomuksiin, joissa arvioidaan näiden maiden kanssa viisumipakon poistamisesta käytävän vuoropuhelun edistymistä. Kertomuksista ilmenee, että maat ovat selvästi edistyneet viisumivapaudesta laadituissa etenemissuunnitelmissa vahvistettujen edellytysten täyttämisessä. Tässä yhteydessä neuvosto kannustaa Euroopan komissiota esittämään mahdollisimman pian säädösehdotuksen asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta jäsenvaltioihin soveltamisen osalta, jotta kaikki edellytykset täyttävien maiden kanssa voidaan alkaa soveltaa viisumivapautta mieluiten jo vuoden 2009 loppuun mennessä.

Samalla kun neuvosto on tietoinen viisumipakon poistamisen merkityksestä Länsi-Balkanin alueelle, se pitää erittäin tärkeänä, että kaikki asianomaiset maat saavat viisumivapauden omien ansioidensa perusteella. Näin ollen neuvosto pitää jo aikaan saatua edistystä myönteisenä ja kehottaa alueen maita vauhdittamaan edelleen uudistuksia ja panemaan ne täytäntöön, jotta tarvittavat edellytykset täyttyisivät mahdollisimman pian.”

Tämä ehdotus perustuu edellä mainitussa prosessissa saavutettuihin tuloksiin. Siinä otetaan huomioon, että kyseisten maiden kanssa tehdyt viisumien myöntämistä helpottavat sopimukset ja takaisinottosopimukset on pantu täytäntöön tyydyttävällä tavalla. Huomioon otetaan myös niiden kansalaisten määrä kyseisissä maissa, joille ei ole myönnetty viisumia tai joilta on evätty pääsy EU:n alueelle. Tällä perusteella komissio ehdottaa, että entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, joka täyttää jo nyt kaikki edellytykset, sekä Montenegro ja Serbia, jotka ovat hyvin lähellä kaikkien edellytysten täyttämistä, siirretään negatiivisesta luettelosta positiiviseen luetteloon edellyttäen, että kaksi jälkimmäistä maata täyttävät kaikki edellytykset sinä päivänä, jona neuvosto hyväksyy tämän ehdotuksen.

Seuraavat vaiheet

Samalla kun Euroopan parlamentti ja neuvosto tarkastelevat komission ehdotusta, komissio jatkaa arviointia niiden edellytysten osalta, joita Serbia ja Montenegro eivät vielä ole täyttäneet, ja toimittaa arviointinsa mahdollisimman pian Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

Montenegro ei ole vielä täyttänyt seuraavia edellytyksiä:

- tammikuusta 2009 voimassa olevan ulkomaalaislain tehokas täytäntöönpano
- siirtymään joutuneiden henkilöiden ja maan sisäisten pakolaisten asemaa sekä henkilöasiakirjojen saatavuutta koskeva kestävä ratkaisu
- valmiuksien vahvistaminen lainvalvonnan alalla sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjuntaa koskevan lainsäädännön tehokas täytäntöönpano ja näiden tukeminen riittävin taloudellisin, inhimillisin ja teknisin voimavaroin.

Serbia ei ole vielä täyttänyt seuraavia edellytyksiä:

- rajavalvonnan tehostaminen, mukaan luettuna erityisesti tietojenvaihto EULEX-operaation vastuuhenkilöiden/Kosovon poliisin kanssa

- huhtikuussa 2009 voimaan tulleen ulkomaalaislain tehokas täytäntöönpano ja maahanmuuton hallintastrategian hyväksyminen
- järjestäytyneen rikollisuuden ja korruption torjuntaa koskevan lainsäädännön tehokas täytäntöönpano ja sen tukeminen riittävin taloudellisin, inhimillisin ja teknisin voimavaroin
- niiden menettelyjen johdonmukaisuus ja turvallisuus, joita noudatetaan myönnettäessä uusia biometrisiä passeja Kosovossa asuville henkilöille.

Serbiällä ei ole vuodesta 1999 ollut mahdollisuutta tehdä tarkastuksia paikan päällä niiden henkilöiden osalta, jotka asuvat Kosovossa (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty). Koska Serbian kanssa ei käyda viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua, komissio ja jäsenvaltioiden asiantuntijat eivät ole pystyneet vahvistamaan (etenkään asiantuntijakäynnerein) matkustusasiakirjojen hankkimisessa edellytettävien asiakirjojen myöntämismenettelyjä. Uusien biometrinen passien osalta, joita Serbia myöntää Kosovossa asuville henkilöille, ei myöskään ole pystytty vahvistamaan niiden menettelyjen johdonmukaisuutta ja turvallisuutta, joita Serbian viranomaiset noudattavat vahvistaessaan tietoja, joita Kosovossa asuvat henkilöt esittävät hakiessaan Serbian uutta biometrinen passia. Estääkseen tämän tilanteen väärinkäytön biometrisiä passeja haettaessa Serbian viranomaiset ilmoittivat perustavansa heinäkuussa Belgradiin erityisen koordinoituyksikön (serbiaksi *Koordinaciona uprava*), joka keskittyy pelkästään kaikkien Kosovossa asuvien sekä niiden henkilöiden passihakemusten käsittelyyn, joilla on Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) kansalaisuustodistus.

Koska Kosovossa asuvat henkilöt ja ne henkilöt, joilla on Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) kansalaisuustodistus, saattavat aiheuttaa erityisesti laittomaan maahanmuuttoon liittyvän turvallisuusriskin ja koska Serbian viranomaisten näihin henkilöihin soveltamia passin myöntämismenettelyjä ei ole pystytty vahvistamaan, komissio katsoo, että Serbiaa koskevaa viisumivapautta ei pitäisi soveltaa niihin Serbian passin haltijoihin, joiden passin on myöntänyt erityinen koordinoituyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*).

Viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua jatketaan Albanian ja Bosnia ja Hertsegovinan kanssa, ja komissio aikoo tehostaa toimiaan auttaakseen niitä täyttämään edellytykset. Komissio aikoo ehdottaa näiden maiden siirtämistä positiiviseen luetteloon heti kun ne täyttävät tarvittavat edellytykset.

° **Biometrinen passien haltijoita ja viisumivapaussopimuksia koskevat lisäselvennykset**

Biometrinen passien käyttöönotto Länsi-Balkanin maissa on ollut olennaisen tärkeää viisumivapautta koskevan vuoropuhelun onnistumisen kannalta. Turvallisuuteen ja laittoman maahanmuuton torjuntaan liittyvistä syistä entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian kansalaisten viisumivapautta pitäisi soveltaa ainoastaan kyseisten maiden myöntämien uusien biometrinen passien haltijoihin.

Kun otetaan huomioon Länsi-Balkanin maiden halu kuulua Euroopan unioniin ja se, että kyseiset maat ovat jo poistaneet viisumipakon kaikilta EU:n kansalaisilta, edellä mainittujen kolmen maan viisumivapauden täytäntöönpanolle ei ole mitään syytä asettaa ehdoksi viisumivapaussopimusten tekemistä yhteisön kanssa (kuten tehtiin siirrettäessä Bahama ja viisi muuta maata negatiivisesti luettelosta positiiviseen luetteloon joulukuussa 2006).

° **Kosovo (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty)**

Kesäkuun 19. ja 20. päivä 2008 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti EU:n ”halukkuutta auttaa Kosovon taloudellisessa ja poliittisessa kehittämisessä sitä Euroopan unioniin lähentäen”. Kosovon julistauduttua itsenäiseksi 17. helmikuuta 2008 neuvosto totesi Kosovon olevan sui generis -tapaus ja jätti suhteet Kosovoon kunkin jäsenvaltion päätettäväksi kansainvälisen oikeuden ja kansallisten käytäntöjen mukaisesti. Tähän mennessä 22 EU:n jäsenvaltiota on tunnustanut Kosovon itsenäiseksi valtioksi.

Voimassa olevassa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 539/2001 ei ole mainintaa Kosovosta. Komissio ei ole toistaiseksi aloittanut viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua Kosovon kanssa. Tästä syystä asetuksen liitteeseen I lisätään asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti maininta Kosovosta (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty), jotta Kosovossa asuviin henkilöihin sovelletaan viisumipakkoa. Tämä ehdotus perustuu ainoastaan objektiivisesti määriteltyihin turvallisuusriskeihin, jotka liittyvät erityisesti Kosovosta (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) mahdollisesti tulevaan ja sen kautta tapahtuvaan laittomaan maahanmuuttoon. Tämä ei vaikuta Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) nykyiseen asemaan.

2. Ehdotukseen liittyvät oikeudelliset näkökohdat

° **Ehdotetun toimen lyhyt kuvaus**

- Tämän ehdotuksen tavoitteena on siirtää entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia negatiivisesta luettelosta positiiviseen luetteloon edellyttäen, että kaksi jälkimmäistä maata täyttävät kaikki niitä koskevissa etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset siihen päivään mennessä, jona neuvosto hyväksyy tämän ehdotuksen.
- Edellä esitetyistä syistä Serbiaa koskevaa viisumivapautta ei sovelleta niihin Serbian passin haltijoihin, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinointiyksikkö.
- Koska uusien biometrinen passien käyttöönotto Länsi-Balkanin maissa on olennaisen tärkeää viisumivapautta koskevan vuoropuhelun kannalta, kaikkien näiden maiden kansalaisia koskevaa viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan biometrinen passien haltijoihin.
- Nykytilanteen perusteella Kosovo (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) olisi lisättävä negatiiviseen luetteloon, koska Kosovon kanssa ei toistaiseksi ole aloitettu viisumivapautta koskevaa vuoropuhelua.

° **Oikeusperusta**

Asetus (EY) N:o 539/2001 perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohtaan. Kyseistä asetusta muuttavassa ehdotuksessa olisi noudatettava samaa oikeusperustaa.

° Suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteet

Asetuksessa (EY) N:o 539/2001 vahvistetaan luettelo kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään (nk. negatiivinen luettelo), ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske (nk. positiivinen luettelo), Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan mukaisesti.

Päätös muuttaa näitä luetteloita ja siirtää maita negatiivisesta luettelosta positiiviseen luetteloon tai päinvastoin kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan.

° Säästötyypin valinta

Asetus, sillä muutettava lainsäädäntöväline on asetus (EY) N:o 539/2001.

3. Talousarviovaikutukset

Ehdotetulla muutoksella ei ole vaikutuksia yhteisön talousarvioon.

Ehdotus:

NEUVOSTON ASETUS

luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 2 kohdan b alakohdan i alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen¹²,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon¹³,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Maaliskuun 15 päivänä 2001 annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001¹⁴ liitteissä I ja II olevien kolmansien maiden luetteloiden sisällön olisi oltava johdanto-osan 5 kappaleen perusteiden mukainen ja pysyttävä niiden mukaisena. Jotkin kolmannet maat, joiden tilanne on muuttunut näiden perusteiden osalta, olisi siirrettävä liitteestä toiseen.
- (2) Viiden Länsi-Balkanin maan, eli Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian, Montenegron ja Serbian, kanssa tehdyt sopimukset viisumien myöntämisen helpottamisesta tulivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008. Sopimukset olivat ensimmäinen konkreettinen toimenpide Länsi-Balkanin maiden kansalaisille tarkoitetun viisumivapaan matkustusjärjestelmän luomiseksi Thessalonikin toimintasuunnitelman mukaisesti. Kunkin maan kanssa aloitettiin viisumivapautta koskeva vuoropuhelu vuonna 2008 ja laadittiin viisumivapautta koskevat etenemissuunnitelmat. Toukokuussa 2009 tekemässään arvioinnissa etenemissuunnitelmien täytäntöönpanosta komissio katsoi entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian täyttäneen kaikki etenemissuunnitelmassa vahvistetut edellytykset. Montenegro ja Serbia ovat täyttäneet suurimman osan niitä koskevissa etenemissuunnitelmissa vahvistetuista edellytyksistä.
- (3) Kosovossa (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) asuvien henkilöiden ja niiden henkilöiden, joilla on Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston

---

¹² EUVL C , , s. .

¹³ EUVL C , , s. .

¹⁴ EYVL L 81, 21.3.2001, s. 1.

päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) kansalaisuustodistus, passihakemusten vastaanottamisesta ja passien myöntämisestä vastaa Belgradissa sijaitseva erityinen koordinointiyksikkö. Kun otetaan huomioon erityisesti mahdolliseen laittomaan maahanmuuttoon liittyvät turvallisuusriskit, Serbiaa koskevaa viisumivapautta ei kuitenkaan pitäisi soveltaa sellaisiin Serbian passin haltijoihin, joiden passin on myöntänyt tämä erityinen koordinointiyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*).

- (4) Tästä syystä entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia [joista kahden jälkimmäisen on täytettävä kaikki edellytykset tämän asetuksen antamispäivänä] olisi siirrettävä asetuksen (EY) N:o 539/2001 liitteeseen II. Viisumivapautta olisi sovellettava ainoastaan kunkin kyseisen maan myöntämien biometristen passien haltijoihin.
- (5) Oikeudellisen selvyyden ja oikeusvarmuuden vuoksi Kosovo (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) olisi lisättävä asetuksen liitteeseen I asetuksen (EY) N:o 539/2001 1 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tämä ei vaikuta Kosovon (siten kuin Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) asemaan.
- (6) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä viimeksi mainittujen osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyssä sopimuksessa¹⁵ ja jotka kuuluvat tietyistä mainitun sopimuksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (7) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välillä allekirjoitetussa sopimuksessa¹⁶ Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen ja jotka kuuluvat mainitun sopimuksen allekirjoittamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 2004/860/EY 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (8) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännösten määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä allekirjoitetussa pöytäkirjassa, joka koskee Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymistä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännösten täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehtyyn sopimukseen, ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan B kohdassa tarkoitettuun alaan tarkasteltuna yhdessä 28 päivänä helmikuuta 2008 tehdyn neuvoston päätöksen 2008/261/EY¹⁷ 3 artiklan kanssa.
- (9) Tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen

---

¹⁵ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

¹⁶ EUVL L 370, 17.12.2004, s. 78.

¹⁷ EUVL L 83, 26.3.2008, s. 3.

kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY¹⁸ mukaisesti. Yhdistynyt kuningaskunta ei siten osallistu tämän asetuksen antamiseen, se ei sido Yhdistynyttä kuningaskuntaa eikä sitä sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

- (10) Tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännösten määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännösten määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY¹⁹ mukaisesti. Irlanti ei siten osallistu tämän asetuksen antamiseen, se ei sido Irlantia eikä sitä sovelleta Irlantiin.
- (11) Tämä asetus on säädös, joka perustuu Schengenin säännöstöön tai muutoin liittyy siihen vuoden 2003 liittymisasiakirjan 3 artiklan 1 kohdassa ja vuoden 2005 liittymisasiakirjan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EY) N:o 539/2001 seuraavasti:

1) Muutetaan liite I seuraavasti:

- a) poistetaan 1 osasta maininta, joka koskee entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa, Montenegroa ja Serbiä;
- b) lisätään 2 osaan seuraava maininta:

” Kosovo (siten kuin Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 1244/99 on määritelty) ”.

2) Lisätään liitteen II 1 osaan seuraavat maininnat:

”entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia (*)

Montenegro (*)

Serbia [lukuun ottamatta niitä Serbian passin haltijoita, joiden passin on myöntänyt Serbian koordinoituyksikkö (serbiaksi *Koordinaciona uprava*)] (*)

(*) Viisumivapaus koskee ainoastaan biometristen passien haltijoita”.

---

¹⁸ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

¹⁹ EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan seuraavana päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja